

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

05/2-7бр. 1038/1
28 09 2021, године

На основу члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку ("Сл. гласник РС", број 18/16 и 95/18), члана 14. Правилника о раду етичких комисија и Одбора за професионалну етику Универзитета у Београду ("Гласник Универзитета у Београду" број 193/16, 199/17, 203/18, и 215/20) Мишљења Етичке комисије Филозофског факултета у Београду, од 27.09.2021. године, а у вези са Захтевом за утврђивање повреде Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду, поднетим дана 17.11.2020. године од стране Ане Ђорђевић, истраживача-сарадника у Институту за филозофију и друштвену теорију Универзитета у Београду, од доносим

РЕШЕЊЕ

Одбија се, као неоснован, Захтев Ане Ђорђевић, истраживача-сарадника у Институту за филозофију и друштвену теорију Универзитета у Београду, од 17.11.2020. године, за утврђивање повреде Кодекса професионалне етике Универзитета у Београду (чланова: 9. став 2.; 12. став 1.; 13. став 3.; 14. ставови 1. и 2.; 30. став 4) учињене од стране др Небојше Петровића, редовног професора на Одељењу за психологију Филозофског факултета у Београду.

Образложење

Ана Ђорђевић, истраживач-сарадник у Институту за филозофију и друштвену теорију Универзитета у Београду, поднела је дана 17.11.2020. године, Захтев за утврђивање неакадемског понашања др Небојше Петровића, редовног професора на Одељењу за психологију Филозофског факултета у Београду.

Поднети захтев односи се на чланак који је подносилац захтева објавила у часопису *Примењена психологија*:

Dorđević, A. (2020). Kompleksnost i inkluzivnost socijalnog identiteta kao posrednici uticaja socijalne norme na odnos prema pripadničkim grupama. *Primenjena psihologija*, 13(2), 263-281,

и на реаговање проф. др Небојше Петровића да нигде није наведено да је рад направио у оквиру Филозофског факултета (било као афилнјација, било у фусноти).

Подносилац Захтева наводи:

Иако је тачно да сам емпиријски део истраживања радила пре пет година, ван било каквог пројекта било које институције, већ искључиво у склопу мастер рада на Одељењу за психологију Филозофског факултета у Београду, рад за часописе припређивала сам током рада на текућем пројекту на коме сам запослена (прим.

пројекат Института за филозофију и друштвену теорију), што је укључивало детаљан преглед и усклађивање рада са новом релевантном теоријском и истраживачком грађом, због чега сам навела да сам рад писала у оквиру садашњег пројекта. У коментарима за рецензенте јасно сам назначила да је истраживање обављено у склопу мастер рада, а у фусноти сам написала да су делови истраживања објављени на научној конференцији која је била одржана 2016. године, чиме сматрам да сам адекватно информисала часопис о раду који сам предала. Уредништво је уважило мој одговор.

Ана Ђорђевић сматра да је коректно поступила у вези са објављивањем података о пореклу рада и да је проф.др Небојша Петровић својим понашањем у вези са институционалним пореклом спорног рада прекршио следеће чланове Кодекса: Члан 9. Аутономија наставног и научног рада, Члан 12. Професионалност, Члан 13. Забрана дискриминације, Члан 14. Забрана узнемиравања, Члан 30. Законито и непристрасно обављање професионалних обавеза колега и Члан 34. Професионално напредовање.

Проф. др Небојша Петровић у свом одговору наводи да су оптужбе Подносиоца Захтева неосноване. Приложио је и мастер-рад Ане Ђорђевић уз наводе

из кога се види да је рад у Примењеној психологији скраћена верзија тог рада... рад је несумњиво урађен (извршено испитивање, написан теоријски део, обрађени подаци, написана дискусија) на Филозофском факултету

Проф. др Небојша Петровић се позива на правила Америчке психолошке асоцијације по којима је Ана Ђорђевић требало да наведе Филозофски факултет као инситуцију у оквиру које је обавила истраживање.

У свом одговору проф. др Небојша Петровић такође је навео да жели да исправи

неистину из текста Захтева (пријаве) да је покушао да доведе "надређене у заблуду у погледу аутентичности истраживања"

и то поткрепљује наводима из електронске преписке.

Проф. др Небојша Петровић нагласио је да не спори компетенције колегинице Ђорђевић, већ да је спорио

преузимање интелектуалне својине Филозофског факултета од стране ИФДТ ... поред деградације науке ово може имати за последицу да ИФДТ има неки бод више и добије неки пројекат, нпр. Фонда за науку ИДЕЈЕ, на штету Филозофског факултета.

У одбијању навода Ане Ђорђевић да је прекршио чланове Кодекса, проф. др Небојша Петровић наводи да његова иступања на која се Ана Ђорђевић позива спадају у домен академске критике, на коју, позивајући се на академску слободу, има право као и остали чланови академске заједнице:

реч "несметан" (прим. мисли се на развој) никако не значи да нико нема право да критички дискутује и полемиче са вама.

У закључку одговора на поднети Захтев проф. др Небојша Петровић моли

Етичку комисију да утврди да није било повреде Кодекса професионалне етике. Наводи да "Због овог непријатног искуства, молим Етичку комисију да ми она или надлежни органи Факултета или Универзитета потврде право на критичке и полемичке дискусије, не у већем (али ни мањем степену) о свих других колега".

Закључено је да Комисија нема мандат да колегама потврђује право на критичке и полемичке дискусије.

Етичка комисија Филозофског факултета је дана 27.9.2021. године, доставила Декану Мишљење у коме је навела да је после доста сложене дискусије гласањем Етичка комисија једногласно утврдила и закључила да нема основа за утврђивање повреде Кодекса професионалне етике од стране проф. др Небојше Петровића. Неспорно је да је чланак Ане Ђорђевић о коме је реч настао на основу мастер-рада који је одбранила на Филозофском факултету под менторством доценткиње др Ирис Жежељ.

Кључни закључак је да област која је предмет пријаве није код нас експлицитно регулисана. С друге стране, ова област је веома јасно регулисана правилима Америчке психолошке асоцијације која се свуда у свету узимају као „златни стандард“ у области објављивања (АПА Приручник за објављивање радова, АРА Publication Manual), а који је прихваћен и у домаћој психолошкој научно-истраживачкој јавности, како међу истраживачима, тако и у часописима. Правила академског понашања на Одељењу за психологију, донета 12. септембра 2019. године (https://www.f.bg.ac.rs/files/akta/pravila_akademskog_ponasanja.pdf), не регулишу директно овај проблем, али и она упућују на правила Америчке психолошке асоцијације.

У дискусији у погледу „недобронамерности колеге Петровића“ како је у Захтеву навела Ана Ђорђевић, чланови Комисије су већином сматрали да нема простора за дискусију на ту тему будући да академска пристojност налаже коректно информисање о свим сегментима рада, укључујући и то где и како је обављено истраживање, тим пре што је Ана Ђорђевић и као студенткиња докторских студија могла да наведе Филозофски факултет као афилијацију.

У свом Мишљењу Етичка комисија је дала следећи одговор на питање: *Како је проблем могао да буде спречен*

а. Колегикиња Ђорђевић је могла да наведе у фусноти да је чланак настао на основу мастер-рада под називом *Uticaj socijalnih normi na kompleksnost i inkluzivnost socijalnog identiteta*, који је урадила под менторством доценткиње др Ирис Жежељ и одбранила на Филозофском факултету септембра 2015. године, тим пре што је тај рад пријавила као условни за процедуру пријављивања и одбране докторске дисертације коју је у јулу 2021. године успешно одбранила на Филозофском факултету. Као студент докторских студија, колегикиња Ђорђевић је могла и да наведе Филозофски факултет као афилијацију.

б. Колега Петровић је, у складу са Чланом 26. Заштита ауторских права и интелектуалне својине, могао да се обрати Декану Филозофског факултета и да укаже на проблем како би се Факултет као оштећена институција укључио у његово решавање”.

У датом Мишљењу Етичка комисија је дала следећу Препоруку Одељењу за психологију

”У циљу превенирања сличних проблема, било би добро да Одељење за психологију доуни Правила академског понашања тако што ће експлицитно навести да су студенти (и

по завршетку студија) дужни да за сваки рад који је настао у сарадњи са наставницима током студија, а који подносе на објављивање, то јасно наведу као коментар који ће бити објављен уз рад, осим у случају да се са наставником - ментором тог рада другачије договоре”.

На основу добијеног Мишљења Етичке комисије Филозофског факултета у Београду, а у складу са прописима и актима наведеним у пресамбули одлучено је као у диспозитиву овог решења.

Правна поука: Против овог решења лице против кога је покренут поступак и подносилац Захтева могу поднети жалбу Наставно научном већу Филозофског факултета у Београду, у року од 8 дана од дана пријема овог решења.

Доставити:

1. Ани Ђорђевић
2. проф. др Небојши Петровићу

ДЕКАН
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА

Проф. др Миомир Деспотовић

